
OTROS ESCRITOS

Dos intervenciones del Cardenal Staffa en el último Sínodo de Obispos

De sacerdotio ministeriali et coelibatu*

*Mea humili sententia coelibatus ita intime
vitae omnium sacerdotum interest
necnon vitae ac missionis Ecclesiae, ut
bonum commune totius Ecclesiae Latinae
respicere dicendum sit, eiusdemque
disciplina diversa in diversis locis esse
non possit.*

Scripsit S. Gregorius M.: «Si sua unicuique Episcopo iurisdictio non servetur, quid aliud agitur nisi ut per nos, per quos ecclesiasticus custodiri debuit ordo, confundatur?» (Mon. Germ. Hist., S. GREGORII M., *Registrum Epistolarum*, II, p. 285, IX)

His verbis principium subsidiariorum enun-

tiatur quod Pius XI etiam pro Societate Civili Enciclica «Quadragesimo anno» (AAS 23, 1931, p. 190 ss.), validum esse declaravit.

Hoc principium exigentia boni communis innititur, eaque limitatur, quia bonum particulare et inferioris ordinis, subordinatur superiori et generaliori.

* Texto de la intervención *in sede responsionis* del Card. Dino Staffa, Prefecto del Tribunal Supremo de la Signatura Apostólica, en la sesión del Sínodo de

Obispos que tuvo lugar el día 19 de octubre de 1971. Agradecemos al ilustre purpurado el envío de las dos intervenciones, que con sumo gusto publicamos.

Propterea Magnus Pontifex qui relata verba pronuntiavit, generalia praecepta tulit ad uniformitatem disciplinae inducendam vel tuendam quae, inspecto iure tantum divino, diversa in diversis regionibus esse poterat (cfr. e. g., D. 89, c. 3; A. E. FRIEDBERG, *Prolegomena ad Decretum Gratiani*, pp. XXIX-XXX).

Cum ergo de aliqua norma inducenda, mutanda, relaxanda aut abroganda agitur, videndum est utrum eius obiectum circumscribatur ambitu communitatis inferioris, an eiusdem limites praetergrediatur.

Mea humili sententia coelibatus ita intime vitae omnium sacerdotum interest necnon vitae ac missionis Ecclesiae, ut bonum commune totius Ecclesiae Latinae respicere dicendum sit, eiusdemque disciplina diversa in diversis locis esse non possit.

Praetereundum insuper non est tale principium componendum esse cum Primatu iurisdictionis universalis, ordinariae et immediatae Summi Pontificis (qui iuxta Conc. Oecum. Vaticanum II, «ut successor Petri, est unitatis, tum Episcoporum tum fidelium multitudinis, perpetuum ac visibile principium et fundamentum») (*Lumen Gentium*, 23; AAS, 57 (1965), p. 27).

Merito dictum est Ecclesiam esse missionariam natura sua et ex mandato Christi. Sub hoc respectu gravis momenti est factum quod usque adhuc —et hoc dictum sit summa cum veneratione erga Ecclesias Orientales— propagatio fidei apud infideles, operata est a clero caelibae Ecclesiae Latinae. (In

Iaponia Buddhismus fere omnem influxum amisit in novas generationes et hoc ab expertis —teste Ex mo. Paulo Taguchi— tribuitur quoque abrogationi legis coelibatus pro monachis illius religionis).

Sacerdotium quo induti sumus, non est nostrum, sed Christi; sacerdotium quod presbyteri participant, non est eorum, sed Christi, qui virgo fuit; qui ergo sacerdotium Christi recipiunt et eius personam et missionem gerunt, omnino decet ut perfecta caritate, ideoque perfecta castitate, cum eo vinciantur.

Iuxta praedicta, disciplina coelibatus necessario ordinata est lege generali, id est pontificia; cum autem de lege pontificia et universali agatur, dispensatio, natura sua, legis auctori reservatur.

Fideles ius habent ad Sacramenta, sed hoc ius exerceri non potest, nisi condicionibus ab Ecclesia determinandis, ratione habita boni communis: ius enim uniuscuiusque limitatur aliorum iure, nec singulis datur exercitium iuris quod exigit sacrificium boni communis.

Si tandem, ut optandum est, disciplina vigen confirmata erit, sedulo considerandum videtur —ut plures Patres innuerunt— utrum nova praxis moderandi institutionem clericorum, sive in Seminariis sive in Ecclesiasticis Universitatibus, revera apta sit ad sacerdotes coelibes praeparandos.

Ne tamen umbra dubii supersit, in re tanti momenti, de plena animi nostri libertate, adhaereo voto Card. Döpfner ut suffragatio secreta sit.

De iustitia in mundo*

Iustitia sine iure est flatus vocis

Nescio an intimae incoërcibilesque populorum adspirationes unquam fuerint tan sincere et universaliter enuntiatae, ut in hac Catholici Episcopatus Synodo.

In ea enim humanae conscientiae vox coniugi visa mihi est cum voce Divini sui Redemptoris ac Liberatoris, qui loquitur per os Ecclesiae.

Si quaeramus quae sini Ecclesiae iura et officia ad iustitiae adventum promovendum in orbem terrarum, haec mihi videntur eadem esse atque iura et officia conscientiae humanae: exigentia enim iustitiae ita intime, inest hominum, praesertim pauperum et humilium animo, ut eius defensio necessario eorum fiduciam excitet, eius autem neglectus profundam, etsi secretam et mutam, aversionem.

Ecclesia proinde, tum ob suam certitudinem possidendi veritatem et loquendi iustitiae voce, tum ob officium, quo ad eam omni ratione enuntiandam tenetur in communionem Episcoporum, Sacerdotum, religiosorum utriusque sexus et christifidelium, tum denique ob conscientiam suae incomparabilis praestantiae moralis, debet, mea humili sententia, summa vi ac libertate:

—proclamare sive populorum iniuste op-

presorum iura, sive officia eorum ad quos pertinet iniuste facta impedire;

—aperte profiteri suam solidaritatem cum iis qui patiuntur propter aliorum cupiditatem et oppressionem, interpretes sic facta eorum qui vel loqui non possunt vel a nemine audiuntur;

—aperte offensas contra iustitiam damnare.

Haec autem damnatio praestantior acceptiorque erit et populis et historiae, si ditiores quoque et potentiores plectetur, hoc est, quo perfectius congruet cum norma iustitiae, quae talis esse desinit si iniustitiae non adversatur, etiam a potentiore patratae; immo vero eo gravior debet esse reprobatio, quo fortior est iniustitiae reus.

Hoc est quod enixe optamus, ut omnes agnoscant nos humanae conscientiae vocem recte pleneque tum verbis tum actionibus interpretatos ac secutos fuisse.

Quoad practicas vero rationes exsequendi postulata conscientiae, iis adhaereo quae proposita sunt. Velim tamen humiliter advertere opportunius videri ut nova proposita consilia cum antea apud S. Sedem existentibus connectantur: etenim S. Sedes, sicut caritatis, ita est Sedes iustitiae et pacis fovendae.

* Texto de la intervención *in sede responsionis* del Card. Dino Staffa, en la sesión del Sínodo de Obispos que tuvo lugar el día 29 de octubre de 1971.

Quia tamen rerum condicio una eademque non est pro universis populis, patet omnibus quantum sit ius et officium conferentiae Episcopalis uniusquisque nationis in perpendendis et proponendis mediis quibus iustitia obtineri aut redintegrari possit.

Semper tamen, ut patet, vitanda sunt omnia quae in gravius oppressorum periculum aut damnum verterentur.

Censeo pariter nos omnes consentire in necessitate vitandi ut condemnatio eorum quae iniuste patrantur a gentibus vel institutionibus christiano nomine insignitis, oblitteret infensissimum hostem libertatis humanae, praesertim vero religiosae (nemo enim oblivisci potest quae hic audivimus de oppressa libertate religiosa in Ucraina).

Praeterea, dum vires exercere nostras cupimus ad populi animum formandum circa abolenda aut limitanda arma, vitandum est ne fortior armatusque perstet ille implacabilis hostis nominis christiani.

Velim insuper ut sermo noster sit quavis voce locutioneque destitutus, quae violentiae favore posse videatur.

Denique, etsi vero cum gaudio audivi tam ample ac sapienter et unanimiter de iustitia loqui, fateor me nescire qua ratione tantam iustitiae dilectionem haud semper sequatur amor iuris; ius enim, quamvis non semper pro ipsa iustitia sumi possit, iustitiam tamen natura sua exprimit et necessario ad eius executionem requiritur.

Iustitia sine iure est flatus vocis.